

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
КАФЕДРА ЗАГАЛЬНОЇ МАТЕМАТИКИ ТА МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ
ІНФОРМАТИКИ

Ройко Л.Л.

**«ТЕХНОЛОГІЇ ОСВІТНЬОГО МЕНЕДЖМЕНТУ
ТА МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ОСВІТИ»:
методичні рекомендації до практичних занять**

для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 014 Середня освіта (Інформатика)

Луцьк – 2022

Рекомендовано до друку науково-методичною радою
Волинського національного університету імені Лесі Українки
(протокол №1 від 21 вересня 2022 року)

Рецензенти:

Гуда О. В., кандидат технічних наук, доцент кафедри фізики та вищої математики Луцького національного технічного університету

Муляр В. П., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри експериментальної фізики, інформаційних та освітніх технологій Волинського національного університету імені Лесі Українки

Ройко Л.Л. Технології освітнього менеджменту та моніторинг якості освіти: Методичні рекомендації до практичних занять для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Інформатика). Луцьк, 2022. 54 с.

Навчально-методичне видання підготовлене для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Інформатика) згідно освітньо-професійної програми Середня освіта. Інформатика. Здобувачі освіти можуть ознайомитись з тематикою та планами практичних занять, завданнями для самостійної та індивідуальної робіт, політикою курсу, списком рекомендованої літератури.

УДК 378.091.26-047.36

© Ройко Л.Л.

© Волинський національний університет
імені Лесі Українки, 2022

ЗМІСТ

РОЗДІЛ I. ОПИС ТА СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА «ТЕХНОЛОГІЇ ОСВІТНЬОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ТА МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ОСВІТИ»

- 1.1. Опис освітнього компонента
- 1.2. Мета та програмні результати навчання
- 1.3. Критерії оцінювання

РОЗДІЛ II. ТЕМАТИКА І ЗМІСТ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА «ТЕХНОЛОГІЇ ОСВІТНЬОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ТА МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ОСВІТИ»

- 2.1. Тематика і зміст практичних занять
- 2.2. Глосарій базових понять з моніторингу якості освіти
- 2.3. Інформаційно-довідкові матеріали до практичних занять
- 2.4. Завдання для самостійного опрацювання
- 2.5. Індивідуально-дослідне завдання

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

ПЕРЕДМОВА

Одним із напрямів модернізації вищої освіти в умовах інтеграції України до європейського освітнього простору є підвищення її якості. Професійна підготовка магістрів спеціальності «Середня освіта. Інформатика» у Волинському національному університеті імені Лесі Українки передбачає формування висококваліфікованих фахівців нової генерації, здатних до наукового пошуку, практичної інноваційної діяльності, швидкого й науково обґрунтованого вирішення професійних проблем, саморозвитку та самовдосконалення.

Завданням вищого навчального закладу є не лише озброєння здобувачів освіти відповідними фаховими знаннями, а й формування у них професійної компетентності, яка забезпечить виконання майбутньої професійної діяльності. Управлінцю закладу освіти нині відводиться особлива та відповідальна роль, що пов'язана з професійними вимогами до нього як компетентного фахівця, здатного створити стійке до внутрішніх і зовнішніх впливів освітнє середовище, котре забезпечить інноваційний розвиток педагогічної системи в цілому та її оптимальне функціонування у майбутньому. Тому, на наше переконання, ефективна управлінська діяльність керівника закладу освіти значною мірою залежить від отриманої фахової підготовки у закладах вищої освіти, а, відповідно, результативність навчання студентів магістратури буде більш продуктивною, якщо здійснюватиметься на засадах міждисциплінарної інтеграції.

Освітній компонент «Технології освітнього менеджменту та моніторинг якості освіти» належить до переліку нормативних навчальних дисциплін циклу загальної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014 Середня освіта (Інформатика) у Волинському національному університеті імені Лесі Українки.

Викладання курсу спрямоване на набуття здобувачами освіти ґрунтовних знань та умінь, необхідних для здійснення успішної управлінської діяльності у закладах освіти, що є важливою умовою формування загальної та педагогічної культури магістрів як фахівців вищого кваліфікаційного рівня. Здобувачі освіти

знайомляться з теоретико-методологічними основами освітнього менеджменту, сучасними технологіями управління закладом освіти, системою моніторингу якості освіти, яка є не лише джерелом інформації в освітньому закладі, але й механізмом розвитку системи освіти, що допомагає розкрити сутність і значення інноваційних підходів до управлінської діяльності, котрі покращують перебіг і результати освітнього процесу.

Метою курсу є формування у здобувачів освіти системи спеціальних знань з проблем та перспектив функціонування освітнього менеджменту, набуття практичних навичок управлінської діяльності у галузі освіти; формування цілісної системи теоретичних знань щодо концептуальних засад, технологічних аспектів та інструментального забезпечення моніторингу якості освіти.

Основними завданнями вивчення курсу є:

- формування у студентів знань про сутність, мету, завдання, принципи, методи, критерії якості управлінської діяльності в освітній сфері;
- формування знань, умінь та навиків планування, організації, контролю управлінської діяльності у закладі загальної середньої освіти, підвищення його конкурентноспроможності;
- набуття студентами умінь аналізу управлінських рішень та діяльності, вибір та застосування найбільш ефективних стратегій та стилів управління;
- оволодіння прийомами розвитку організаційної та управлінської культури сучасного менеджера освіти.

У методичних рекомендаціях здобувачі освіти можуть ознайомитись з тематикою та планами практичних занять, завданнями для самостійної та індивідуальної роботи, політикою курсу, списком рекомендованої літератури до курсу.

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Освітній компонент «*Технології освітнього менеджменту та моніторинг якості освіти*» спрямований на формування таких **загальних та спеціальних (фахових) компетентностей**:

ЗК 2. Здатність аналізувати, аргументувати, приймати рішення при розв'язанні складних спеціалізованих задач та практичних проблем у професійній діяльності, відповідати за прийняті рішення, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 4. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями, здатність продовжувати навчання з високим рівнем самостійності.

ЗК 5. Здатність генерувати нові ідеї, планувати і виконувати на відповідному рівні наукові та прикладні дослідження у професійній сфері, презентувати їх результати.

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 7. Здатність бути критичним і самокритичним. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.

СК 2. Здатність застосовувати наукові методи пізнання в освітньому процесі; використовувати інновації у професійній діяльності.

СК 4. Знання основних державних регуляторів організації діяльності закладів системи освіти України. Знання теоретико-методологічних основ здійснення управлінської діяльності.

СК 12. Здатність користуватися сучасними інформаційними базами даних і системами управління навчальним процесом навчального закладу, зокрема, для виготовлення документації, складання розкладу тощо.

СК 15. Здатність розуміти та брати участь в обговоренні юридичних, етичних, культурних та соціальних питань, котрі пов'язані з використанням ІКТ в навчанні та фаховій діяльності.

Опанування змісту освітньої компоненти дозволяє отримати наступні програмні результати навчання:

ПРЗ 1. Знання та розуміння структури вищої освіти в Україні, специфіки професійно-педагогічної діяльності працівника закладу середньої освіти.

ПРЗ 2. Знання вимог до результатів навчання за державними стандартами освіти, типовими освітніми програмами.

ПРУ 2. Здатність здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу.

ПРУ 3. Уміння використовувати законодавче та нормативно-правове забезпечення вищої освіти, сучасні засоби і технології організації та здійснення освітнього процесу, різноманітні аспекти виховної роботи, інноваційні методики навчання.

ПРУ 4. Уміння та навички проводити критичний аналіз різних інформаційних джерел конкретних освітніх, наукових та професійних текстів в сфері обраної спеціальності, виявляти теоретичні та практичні проблеми, а також дискусійні питання в освітній, науковій та професійній сферах, ставити та вирішувати наукові задачі.

ПРУ 6. Уміння планувати, організовувати та проводити навчальну і навчально-методичну роботу відповідно до освітніх стандартів; розробляти документацію щодо забезпечення освітньої діяльності з навчальної дисципліни у закладі освіти; ефективно формувати комунікаційну стратегію щодо планування, організації та ведення освітньої діяльності.

ПРУ 8. Забезпечувати педагогічну підтримку осіб з особливими освітніми потребами; здійснювати необхідні адаптації та модифікації в освітньому процесі відповідно до особливих освітніх потреб учнів.

ПРК 1. Дотримуватись норм міжособистісного спілкування у професійній взаємодії. Організувати діалог і полілог з учнями та іншими учасниками освітнього процесу, поважаючи права людини та суспільні цінності; застосовувати методики ненасильницької та безконфліктної комунікації; запобігати конфліктам в освітньому процесі.

ПРВ 1. Демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді,

взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач.

ПРВ 4. Вміння вибудовувати стратегію і тактику професійного зростання; ефективно формувати комунікаційну стратегію у професійному середовищі; відповідати за результати професійної діяльності.

Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					*Форма контролю/ Бали
	Усього	у тому числі				
		Лекції	Практичні заняття	Консультації	Самостійна робота	
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади освітнього менеджменту						
Тема 1. Освітній менеджмент як галузь знань та сфера діяльності Історичні аспекти та сучасні проблеми.	13	2	2	1	8	<i>Тести /</i> 6 балів
Тема 2. Характеристика та структура системи управління освітою в Україні. Особливості освітніх систем провідних країн світу.	13	2	2	1	8	<i>Тести /</i> 5 балів
Тема 3. Стратегії, стилі діяльності, комунікативна культура менеджера в закладі освіти	13	2	2	1	8	<i>Участь в обговоренні /</i> 6 балів
Разом за змістовим модулем 1	39	6	6	3	24	17 балів
Контрольна робота						20 балів
Змістовий модуль 2. Сучасні технології управління закладом освіти						
Тема 4. Заклад освіти як об'єкт управління. Прийняття управлінських рішень керівником освітньої організації. Мотивація діяльності працівників освітнього закладу	11	2	2	1	6	<i>Індивідуальні завдання /</i> 4 бали
Тема 5. Кадровий потенціал закладу освіти: сутність, структура та посадові	10	2	1	1	6	<i>Індивідуальні завдання /</i> 5 балів

обов'язки учасників освітнього процесу. Організація ефективної взаємодії в освітніх організаціях						
Тема 6. Зміст та основні види конфліктів, їх запобігання в освітніх організаціях	10	2	1	1	6	<i>Робота в групах / 4 бали</i>
Тема 7. Науково-методична робота в закладі загальної середньої освіти.	10	2	2		6	<i>Індивідуальні завдання / 4 бали</i>
Разом за змістовим модулем 2	41	6	6	3	24	17 балів
Контрольна робота						20 балів
Змістовий модуль 3. Система моніторингу якості освіти						
Тема 8. Загальна характеристика моніторингу. Моніторинг як емпіричне дослідження	10	2			6	<i>Самостійна робота / 4 бали</i>
Тема 9. Забезпечення якості освіти. Загальнодержавні та міжнародні суб'єкти моніторингу якості освіти.	10	2	2		6	<i>Термінологічний диктант / 4 бали</i>
Тема 10. Специфіка внутрішнього моніторингу якості освіти у навчальному закладі	10	2	2	1	6	<i>Участь в обговоренні / 4 бали</i>
Тема 11. Моніторинг системи якості освіти вищого навчального закладу	10	2	2	1	6	<i>Участь в обговоренні / 4 бали</i>
Разом за змістовим модулем 3	40	8	6	2	24	16 балів
Контрольна робота						20 балів
Всього годин / балів	120	22	18	8	72	100 балів

Політика курсу

Освітній компонент *«Технології освітнього менеджменту та моніторинг якості освіти»* належить до загального циклу підготовки студентів спеціальності 014 Середня освіта (Інформатика). Здобувач освіти зобов'язаний у повному обсязі оволодіти знаннями, вміннями, практичними навиками і компетентностями з даного курсу.

Політика щодо оцінювання

Оцінювання здійснюється згідно Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки. *Форма підсумкового контролю – залік.* Залік виставляється за результатами поточної роботи здобувачів освіти (шкала від 0 до 100 балів).

Освітня компонента складається з трьох змістових модулів. Її вивчення передбачає виконання завдань практичних занять та написання контрольних робіт.

Підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою складається із сумарної кількості балів за виконання завдань на практичних заняттях та контрольних робіт (форми контролю та бали за них прописані в останньому стовпці таблиці «Структура освітнього компонента»).

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання анулюються. Максимальна кількість балів на заліку під час ліквідації академічної заборгованості становить – 100.

Здобувачам освіти також можуть бути зараховані результати навчання, здобуті у процесі формальної, неформальної та/або інформальної освіти відповідно до «Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки». Визнанню можуть підлягати результати навчання, що відповідають тематиці освітнього компоненту, його окремого розділу, темі (темам) або індивідуальному завданню, які здобувач

освіти самостійно набув, вивчаючи освітні ресурси (семінари, інтернет-курси, професійні стажування та ін.) на онлайн-платформах Prometheus (<https://prometheus.org.ua>), EdEra (<https://www.ed-era.com>) та інших, і підтвердив відповідними сертифікатами.

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з формою контролю – залік

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 – 81	
67 – 74	
60 – 66	
1 – 59	Незараховано (необхідне перескладання)

Вирішення конфліктних ситуацій

Будь-яка конфліктна ситуація, яка виникає в учасників освітнього процесу вирішується згідно Положення про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ВНУ імені Лесі Українки

Політика викладача щодо здобувача освіти

Усі учасники освітнього процесу повинні дотримуватись вимог чинного законодавства України, Статуту і Правил внутрішнього розпорядку ВНУ імені Лесі Українки, загальноприйнятих моральних принципів, правил поведінки та корпоративної культури; підтримувати атмосферу доброзичливості, відповідальності, порядності й толерантності. Атмосфера на заняттях повинна бути творчою, відкритою до конструктивної критики. Недопустимі запізнення на заняття та списування. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття дисципліни.

Політика щодо академічної доброчесності

Під час навчання здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися здобувачі освіти під час навчання, викладання та провадження наукової діяльності.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.

Під час оцінювання результатів навчання здобувачі освіти не користуються забороненими засобами (мобільний телефон, планшет, конспект, навчальна література, інші джерела інформації, в тому числі Інтернет-ресурси), самостійно виконують запропоновані завдання.

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Якщо здобувач освіти був відсутній на заняттях з будь-якої причини, він/вона вивчають теоретичний матеріал самостійно використовуючи навчальні посібники, конспекти лекцій, виконують всі завдання для аудиторних занять, всі домашні завдання. Прозвітуватися про виконання завдань можна під час консультацій, одночасно при цьому з'ясувати незрозумілі моменти, задати запитання викладачу. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.

ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Поняття про управління, керівництво, менеджмент.
2. Поняття педагогічного менеджменту, менеджменту в освіті.
3. Структурно-функціональні компоненти системи освітнього менеджменту.
4. Історичні передумови виникнення менеджменту як науки управління.
5. Характеристика школи наукового управління (Ф. Тейлор, Л. Гільберт, Г. Форд).
6. Класичний напрям менеджменту та його складові (М. Вебер, А. Файоль).
7. Гуманістичний менеджмент: основні ідеї й складові (Е. Мейо, Д. Карнегі, А. Маслоу, Мак Грегор).
8. Емпірична школа менеджменту.
9. Типи менеджерів за теорією «Х», «У» Мак Грегора.
10. Проблеми сучасного менеджменту.
11. Закономірності управлінської діяльності.
12. Принципи освітнього менеджменту: багатофункціональності, системності, інтеграції, партисипативності, зовнішнього оцінювання, професійно свободи, поваги до учня, правової захищеності управлінського рішення, соціальної справедливості, індивідуального підходу, найменшого впливу, відповідності, підвищення кваліфікації, консенсусу, колегіальності.
13. Психологічні принципи управлінської діяльності.
14. Принцип невизначеності відгуку.
15. Принцип неадекватності взаємного сприйняття.
16. Принцип неадекватності самооцінки.
17. Принцип перекручування інформації.
18. Принцип самозбереження (збереження особистісного статусу підлеглого).
19. Принцип компенсації.
20. Методи управління.
21. Система органів державного управління освітою. Характеристика прав і повноважень.

22. Діяльність органів громадського самоврядування в системі освіти.
23. Сучасні тенденції в управлінні освітою.
24. Інспектування закладів освіти
25. Характеристика структури системи освіти України.
26. Сутність національної рамки кваліфікацій.
27. Типи закладів освіти, що забезпечують здобуття загальної середньої освіти.
28. Поняття про державний стандарт і загальноосвітні програми.
29. Правові основи управління закладами освіти.
30. Завдання та характеристика діяльності колегіальних органів управління закладом освіти.
31. Посадові обов'язки, права, повноваження та функції адміністрації школи.
32. Повноваження та зміст роботи колегіальних органів громадського самоврядування:
 33. Наглядова (підкувальна) рада закладу освіти. Статут школи.
 34. Характеристика управлінських функцій.
 35. Планування і контролювання роботи школи. Основні типи планування.
 36. Підготовка школи до нового навчального року. Складання робочого навчального плану.
 37. Процедура оформлення основних документів тарифікаційного списку.
 38. Підготовка документів про комплектацію школи.
 39. Складання розкладу. Оцінка якості розкладу.
 40. Особливості внутрішкільного контролю. Види, форми і методи внутрішкільного контролю.
 41. Методична робота в школі: основні складові.
 42. Підвищення кваліфікації вчителів. Процедури атестації й сертифікації педагогічних працівників.
 43. Категорії та педагогічні звання.
 44. Сертифікація вчителів.
 45. Аналіз та оцінка професійної діяльності вчителів. Аналіз уроків.

46. Особливості оформлення руху учнів протягом навчального року.
47. Характеристика вимог до керівника навчального закладу.
48. Типові управлінські помилки керівника навчального закладу.
49. Типи управління в освіті: розімкнуте, замкнуте, змішане.
50. Поняття про стиль керівництва, основні критерії вибору.
51. Стилi керівництва в освіті: демократичний, авторитарний, ліберальний.
52. Основні параметри стилю керівництва в освіті.
53. Процедура прийняття й типи управлінських рішень: імпульсивні, з ризиком, урівноважені, обережні, інертні.
54. Параметри спілкування: перцептивний, інтерактивний, інформаційний.
55. Помилки сприймання людини людиною.
56. Механізми пізнання: емпатія, рефлексія, ідентифікація.
57. Характеристика типів ділових співрозмовників.
58. Прийоми підвищення ефективності спілкування.
59. Невербальні засоби спілкування.

ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ:

1. Еволюція теорій освітнього менеджменту.
2. Становлення та розвиток освітнього менеджменту в Україні.
3. ЗВО як об'єкт і суб'єкт управління.
4. Функції управлінської діяльності менеджера освітньої установи.
5. Фактори ефективного управління людськими ресурсами в галузі освіти.
6. Система менеджменту якості як засіб підвищення ефективності процесу надання освітніх послуг.
7. Мотивація як функція управління професорсько-викладацьким складом ЗВО.
8. Інноваційні управлінські теорії в освіті.
9. Маркетингова діяльність менеджера освітнього закладу.
10. Проблеми формування та розвитку організаційної культури у навчальному закладі.
11. Сучасні підходи до управління фінансовою діяльністю закладів вищої

освіти..

12. Вплив автономії на зміну управлінських функцій керівного апарату ЗВО.
13. Впровадження інноваційних технологій в управління освітнім закладом.
14. Управління інноваційною діяльністю в навчальному закладі.
15. Роль бренд-менеджменту в системі управління навчальним закладом.
16. Управління процесами підвищення кваліфікації та атестація наукових

кадрів.

17. Взаємозв'язок управлінських функцій в освітніх закладах.
18. Особливості планування організації навчальної діяльності у закладах

вищої освіти.

19. Формування місії і стратегії розвитку навчального закладу.
20. Особливості реалізації основних функцій освітнього менеджменту.
21. Моніторингова система освітнього менеджменту.
22. Роль інформаційних технологій в управлінні навчальним закладом.
23. Роль стратегічного планування у діяльності освітньої організації.
24. Управління якістю діяльності освітнього закладу.
25. Модель сучасного менеджера-професіонала в освіті.
26. Скласти бібліографію до теми «Якість освіти» з використанням Інтернет

ресурсів, е-ресурсів.

27. Знайти в Інтернеті інформацію про виховний моніторинг та оцінити коректність знайдених означень

28. Створити причинно-наслідкові схеми основних понять теми «Специфіка моніторингу якості освіти навчального закладу».

29. Сформуванати 3 проблемні теми щодо організації моніторингу навчально-виховної роботи у школі.

30. У чому полягає процедура визначення рейтингу вихованців за підсумками навчальних періодів?

31. Розробити систему рейтингових показників для класного керівника.

32. Інтуїтивний рівень суспільної затребуваності ЗВО

33. База даних інформаційного середовища.

34. Віртуальна кафедра, віртуальна спеціальність в підсистемі менеджменту

цінності ЗВО.

35. Запропонувати і обґрунтувати формулу обрахунку рівня суспільної затребуваності ЗВО

36. Розробити модель бази даних інформаційного середовища.

37. Знайти в мережі Інтернет ресурси віртуальна кафедра, віртуальна спеціальність, і встановити яку роль вони можуть відігравати підсистемі менеджменту цінності ЗВО

38. Визначте суть статистичних критеріїв.

39. Побудувати систему класифікації статистичних критеріїв.

40. Сформулюйте 5 питань до теми вимірювання навчальних досягнень.

41. В чому полягає використання статистичних методів в моніторингу навчальної діяльності?

42. Знайти в мережі Інтернет критерії статистики і розробити до них алгоритм застосування.

43. Використовуючи мережу Інтернет проаналізуйте відомі міжнародні програми оцінки якості освіти.

44. Розробіть критерії порівняння для таких програм ICSMTT; IEAP, CIVICS, SITES, IPMA.

45. Розкрийте суть використання ECTS в контексті застосування її на міжнародному рівні.

46. Яка, з вашого погляду, міжнародна програма оцінювання має найбільшу перспективу в Україні? Поясніть чому

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Генеза понять «освіта», «якість», «якість освіти», «оцінювання», «моніторинг».

2. Залежність трактування поняття «якість освіти» від цілей, цінностей, ресурсів зацікавлених сторін, а також загального контексту.

3. Основні тенденції розвитку вищої освіти в сучасному світі.

4. Становлення та розвиток проблеми забезпечення якості вищої освіти в світовій та національній освітній практиці.

5. Історія розвитку педагогічного оцінювання.
6. Процес навчання та процес оцінювання, їх взаємозв'язок.
7. Основні педагогічні вимоги до контролю й оцінювання успішності учнів/студентів.
8. Головні принципи контролю й оцінювання навчальних досягнень учнів/студентів.
9. Функції контролю й оцінювання результатів навчання у системі освіти.
10. Вимоги до оцінювання навчальних досягнень учнів/студентів.
11. Структурні компоненти контролю навчальних досягнень учнів/студентів.
12. Форми організації контролю в освітньому процесі.
13. Переваги та недоліки різних методів контролю знань учнів/студентів.
14. Види контролю навчальних досягнень студентів.
15. Методи контролю навчальних досягнень учнів/студентів.
16. Зміст понять «оцінка», «відмітка», «бал».
17. Психологічні особливості оцінювання успішності учнів/студентів.
18. Поняття «критерії оцінювання» та «норми оцінювання» знань, умінь, навичок студентів.
19. Якісна характеристика рівнів навчальних досягнень учнів.
20. Причини необ'єктивності педагогічної оцінки.
21. Самоконтроль і самооцінка в освітньому процесі.
22. Таксономія освітніх цілей (таксономія Б. Блума).
23. Види оцінювальних шкал і можливості їх застосування.
24. Рейтингова система оцінювання навчальних досягнень студентів.
25. Традиційна й рейтингова системи оцінювання в освітньому процесі: порівняльний аналіз.
26. Види оцінювання успішності учнів/студентів у європейських країнах.
27. Контрольно-оцінювальна діяльність вчителя/викладача.
28. Формувальне оцінювання: цілі та види.
29. Сутність поняття «портфоліо», його види та особливості оцінювання.

30. Зовнішнє незалежне оцінювання: зміст, процедура, організаційно-технологічне забезпечення.
31. Тестовий контроль: сутність, переваги, недоліки.
32. Сутність поняття «тест успішності».
33. Тест як засіб педагогічного вимірювання.
34. Основні критерії якості діагностичних тестів.
35. Історія становлення та розвитку тестування.
36. Класифікація педагогічних тестів.
37. Основні (дидактичні, технологічні) вимоги до оцінки якості тестових завдань.
38. Переваги та недоліки різних форм тестових завдань.
39. Порівняльна характеристика портфоліо та тестування як методів підсумкового контролю знань студентів.
40. Нормативні документи, які стали основою для розвитку системи забезпечення якості вищої освіти в Європейському просторі.
41. Основні напрямки імплементації європейської системи забезпечення якості освіти в Україні.
42. Базові нормативно-правові акти національного рівня щодо формування системи забезпечення якості вищої освіти.
43. Місце освітніх програм у системі забезпечення якості освіти.
44. Якість підготовки фахівців у ЗВО.
45. Забезпечення якості освіти у цілях навчання, контролю, оцінювання, моніторингу.
46. Зміст поняття «педагогічний моніторинг» та «освітній моніторинг».
47. Теоретичні аспекти освітнього моніторингу.
48. Об'єкти моніторингу якості освіти.
49. Стратегічні завдання моніторингу якості освіти.
50. Педагогічний моніторинг як інструмент керування освітнім процесом.
51. Етапи становлення моніторингу якості освіти.
52. Головні вимоги щодо ефективності моніторингу.
53. Основні функції педагогічного моніторингу.

54. Головні принципи моніторингових досліджень.
55. Види моніторингових досліджень.
56. Класифікація освітнього моніторингу.
57. Основні етапи моніторингових досліджень.
58. Моделі освітніх індикаторів якості освіти.
59. Показники (індикатори) моніторингу якості освіти.
60. Характеристика етапів моніторингу навчальної діяльності.
61. Мета проведення міжнародних порівняльних досліджень.
62. Міжнародні програми оцінювання освітніх досягнень учнів (PISA, TIMSS)

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота здобувача освіти з освітнього компонента передбачає підготовку до семінарських занять (опрацювання тексту лекцій; виконання домашнього завдання); пошуково-аналітичну роботу (пошук, підбір та аналітичний огляд наукових публікацій для підготовки питань, що виносяться на самостійне опрацювання; ознайомлення із тематикою та вимогами до написання індивідуальних семестрових завдань, підготовку індивідуального завдання за заданою проблематикою).

**Освітній менеджмент: історичні аспекти та сучасні проблеми.
Концептуальні засади менеджменту освіти (10 год.)**

Класичні теорії та основні школи менеджменту. Зародження та розвиток наукових досліджень менеджменту освіти в Україні. Освітні системи провідних країн світу (європейська модель освіти, американська модель освіти, японська модель освіти). Сучасний стан вищої освіти в Європі і світі.

Система управління освіти в Україні (10 год.)

Трудове законодавство як основа трудових стосунків в освітній установі. Локальні акти освітньої установи. Статут освітньої установи, його розробка, затвердження та коригування. Документація, яка доповнює статут освітньої установи. Документи, що регламентують організацію роботи освітньої установи.

Заклад освіти як об'єкт управління. Загальні основи та органи

управління (10 год.)

Кадровий менеджмент. Сутність і основні напрями управління кадрами. Структура управління освітою. Державні і місцеві органи управління освітою та органи самоврядування в освіті. Педагогічний менеджмент як теорія і практика управління освітнім процесом. Особливості управління навчальними закладами різних освітніх рівнів. Освіта як система. Менеджмент проектування освітнього середовища. Стратегічний менеджмент: управління освітнім закладом за цілями. Керівник вищого навчального закладу як менеджер освітнього процесу. Інноваційний освітній менеджмент: управління освітніми проектами. Закономірності і принципи організації і управління освітнім процесом. Моніторинг якості навчання. Поняття про якість навчання, її складові. Моніторинг – ефективний засіб управлінської діяльності. Діагностика успішності. Управління за результатами навчання. Розробка тестових вимірників знань. Переваги та недоліки тестових випробувань. Управління розвитком професійної майстерності педагогічних працівників. Дидактичний менеджмент як система управління розвитком особистості в освітньому середовищі. Управління якістю освіти у навчальних закладах. Адаптивні системи управління в освіті. Контроль і оцінювання знань як складові моніторингу якості навчання. Діагностика успішності. ЗНО як показник якості навчання. Вихованість учнів як головний показник якості виховання. Діагностика виховного процесу: діагностика вихованості, діагностика і прогнозування розвитку колективу. Розробка діагностичних методик для управління розвитком колективу (групи/класу). «Рівні та ступені вищої освіти» в контексті нової редакції «Закону про вищу освіту» «Атестація здобувачів вищої освіти» в контексті нової редакції «Закону про вищу освіту» «Документи про вищу освіту» в контексті нової редакції «Закону про вищу освіту»

Управлінська діяльність керівника закладу освіти (10 год.)

Стиль менеджменту, його ознаки. Основні стилі менеджменту. Індивідуальні стилі менеджменту. Фактори впливу на визначення стилю менеджменту. Компетентність сучасного менеджера освіти. Складові компетентності менеджера. Модель сучасного менеджера професіонала в освіті.

Маркетингова діяльність менеджера освітнього закладу. 8. Основні напрямки діяльності менеджера в межах освітнього маркетингу.

Основні напрями освітнього моніторингу (10 год.)

Характеристика основних напрямів освітнього моніторингу: моніторинг якості освіти; моніторинг рівня соціалізації особистості; моніторинг інтересів студентів; моніторинг освітніх потреб студентів та соціального середовища; моніторинг рівня професіоналізму науково-педагогічних працівників; моніторинг стану здоров'я студентів.

Методи моніторингу якості освіти (12 год.)

Методи збору інформації (спостереження, бесіда, інтерв'ю, анкетування, тестування, експеримент); методи накопичення і оброблення інформації (статистичні, шкалування, рейтингове оцінювання); методи оцінювання інформації (експертний метод, аналіз результатів діяльності, статистичний аналіз); методи використання інформації (підготовка звітів, планування, коригування, попередження, прогнозування).

Сучасні моделі моніторингу якості вищої освіти. Особливості сучасних моделей (10 год.)

Інформаційна модель відповідності визначеним стандартам. Модель моніторингу результатів освітнього процесу, яка орієнтована на вивчення та оцінку якості та рівня підготовки випускників. Модель моніторингу навчальних досягнень студентів, яка передбачає вимірювання, вивчення та модель моніторингу навчального процесу як комплексна система спостережень, вимірювань та оцінки результатів і різних аспектів освітнього процесу, діяльності його суб'єктів.

ТЕМАТИКА ТА ЗМІСТ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття 1.

Тема: Сучасні концепції менеджменту в освіті вітчизняної і зарубіжної практики (2 год.)

Форми роботи: Обговорення питань, дискусія, тести.

Питання для обговорення:

1. Управління освітою як цілісна система: національні, історичні та інші особливості.

2. Сутність менеджменту освіти. Закономірності менеджменту освіти. Принципи, на яких будуються засади діяльності освітнього менеджменту. Функції менеджменту освіти.

3. Освітні системи провідних країн світу (європейська модель освіти, американська модель освіти, японська модель освіти).

4. Поняття інноваційного освітнього менеджменту (сучасні концепції).

5. Цифрова трансформація у сфері освіти. Електронна система управління освітою.

6. Поняття про стратегічне управління в освітньому менеджменті.

Завдання для практичної роботи:

Скласти глосарій (термінологічний словник) із 30 термінів по курсу.

Наприклад:

Атестаційна комісія	Освітній проєкт
Гімназія	Педагогічна діяльність
Дидактика	Педагогічна система
Дошкільний заклад освіти	Педагогічна технологія
Загальноосвітній навчальний заклад	Педагогічний аналіз
Заклад вищої освіти	Педагогічний менеджмент
Інноваційно-освітня технологія	Педагогічний процес
Інтерактивні технології	Післядипломна освіта
Компетентність	Проблемне навчання
Лицей	Професійно-технічна освіта

Менеджер	Самоосвіта
Менеджмент	Структура освіти
Метод навчання	Технологія навчання
Мотивація	Форма навчання
Освіта	Функції менеджменту

Практичне заняття 2.

Тема: Основні типи освітніх закладів та особливості їх діяльності (2 год.)

Форми роботи: Обговорення питань, дискусія, аналіз і пояснення завдань практичної частини.

Питання для обговорення:

1. Типи освітніх закладів: заклади освіти, наукові, науково-методичні і методичні установи, науково-виробничі підприємства, державні і місцеві органи управління освітою та органи самоврядування в освіті.

2. Рівнево-видовий аспект освітньої системи: дошкільна, загальна середня, позашкільна, професійно-технічна, вища, післядипломна освіта, дистанційна самоосвіта.

3. Центральні, місцеві органи державної виконавчої влади управління освітою, органи управління освітніх закладів.

4. Основні законодавчі та нормативно-правові документи у сфері освіти.

Завдання для практичної роботи:

1. Проаналізувати 2-3 законодавчі та нормативно-правові документи у сфері освіти.

2. Заповніть таблицю і зробіть характеристику:

Рівні освіти	Назва організації
Дошкільна освіта	
Загальна середня освіта	
Професійно-технічна освіта	

Позашкільна освіта	
Вища освіта	

Практичне заняття 3.

Тема: Освітній заклад, як об'єкт управління (2 год.)

Форми роботи: *Обговорення питань, дискусія, аналіз і пояснення завдань практичної частини.*

Питання для обговорення:

1. Сутність підготовки та прийняття управлінських рішень у навчальному закладі.
2. Поняття педагогічної системи. Відкриті та закриті педагогічні системи.
3. Умови існування педагогічних систем.
4. Структурні компоненти педагогічного процесу.
5. Школа як педагогічна система.
6. Школа як об'єкт управління.

Завдання для практичної роботи:

Проаналізувати Закон України «Про освіту», визначити формальні організації в системі освіти, регламентовані законодавством України.

Практичне заняття 4.

Тема: Управлінська діяльність керівника закладу освіти (2 год.)

Форми роботи: *Обговорення питань, дискусія,*

Питання для обговорення:

1. Зміст управлінської діяльності керівника закладу освіти.
2. Роль та функції адміністратора в системі освіти. Вимоги до особистих, професійних рис керівника.
3. Професіограма керівника закладу освіти.
4. Особливості професійної підготовки керівника-менеджера освіти.
5. Планування, організація, мотивація і контроль, як основні функції управлінської діяльності.

6. Стилї керівництва в освітніх закладах.
7. Компетентність сучасного менеджера освіти.
8. Вимоги до сучасного менеджера закладу освіти.
9. Позитивний імідж керівника закладу освіти.
10. Тайм-менеджмент керівника закладу освіти.
11. Самоменеджмент керівника закладу освіти.
12. Основні засади конкурентоспроможності сучасного керівника закладу освіти.

Завдання для практичної роботи:

1. Оберіть основні методи управління в освітньому менеджменті. Визначте напрямки їх застосування. Обґрунтуйте ефективність їхніх дій. Назвіть основні перешкоди їх повного застосування.

Назва методів	Напрямки застосування методу	Ефективність застосування методу	Недоліки, неможливість ефективного застосування
економічні			
адміністративні			
психолого-педагогічного впливу			
суспільного впливу			

2. Оберіть для аналізу декілька стилів управління менеджера освіти. Визначте параметри управлінських дій, що характерні для певного стилю управління. Визначте групи психологічних рис, що відповідають даному стилю. Оберіть та обґрунтуйте обраний Вами один зі стилів.

Стилї управління	Параметри дій, що визначають стиль управління	Психологічні риси, характерні для даного стилю	Опис обраного стилю

Творче завдання:

1. Створити контракт, за яким здійснюється прийом на роботу керівника закладу освіти.
2. Визначити та схарактеризувати десять компетентностей успішного керівника закладу освіти.
3. Змодельовати процес оптимального тайм-менеджменту керівника закладу освіти.

Функції управління – це основні види діяльності, які утворюються шляхом зведення однотипних видів робіт, що виконує керівник, до більш загальних та поєднуються однаковою цілеспрямованістю.

Аналітична функція спрямована на аналіз управлінської інформації, визначення проблем, встановлення закономірностей і тенденцій розвитку окремих явищ, на встановлення наслідкових зв'язків, об'єктивну оцінку ситуації, складання прогнозу та моделювання майбутнього. Різні види (оперативний, тематичний, комплексний, підсумковий; морфологічний, структурний, функціональний, генетичний) та методи (теоретичні, інформаційно-констатуючі, рейтингові, продуктивні) аналітичної діяльності керівника закладу освіти дозволяють всебічно вивчати всі компоненти системи закладу освіти.

Планування – це функція управління, сутність якої полягає у визначенні перспектив, цілей та шляхів їх досягнення. Умовну модель функції можна подати як ланцюг: проблема (тема) – мета – завдання – комплекс заходів – прогнозовані результати. Сутність організаційної функції управління полягає у визначенні місця і ролі кожного члена колективу в досягненні поставлених цілей та реалізації планів. Ця функція визначає суттєві зв'язки між людьми, завданнями та роботою; вона дозволяє інтегрувати та координувати всі наявні ресурси (час, кадри, матеріально-технічні, фінансові).

Контрольна функція управління забезпечує моніторинг досягнення цілей. Сучасне тлумачення функції пов'язане із порівнянням стандартів, норм, планів та реального стану явища. Контроль має втратити свою авторитарно-бюрократичну сутність. Він має набути нового забарвлення: гуманістичний характер, оптимістичність, навчально-методична спрямованість, гласність та інформаційна достатність. На другий план мають відходити перевірки з кількісними оцінками, які замінено на самоатестацію. Більше уваги приділяється кінцевим результатам та їх якості. Контроль також використовується і для стимулювання успішної діяльності.

Регулювання – це функція управління, сутність якої полягає в коригуванні наслідків контролю. Ця функція дозволяє підтримувати систему навчального закладу на оптимальному рівні, упорядковувати всі підсистеми, не припускати надмірного реактивного управління (за наслідками та відхиленнями).

Позитивним у підході до класифікації функцій управління з позиції управлінського циклу, перш за все, є те, що вони подані авторами у певній системі, висвітлено операційний (технологічний) аспект процесу управління. Але така класифікація не дає змоги вийти за межі етапів управлінської діяльності, не розкриває основний зміст роботи керівника, пов'язаний із посадовими обов'язками

Практичне заняття 5.

Тема: Кадровий потенціал закладу освіти: сутність, структура та посадові обов'язки учасників освітнього процесу. Організація ефективної взаємодії в освітніх організаціях (2 год.)

Форми роботи: Обговорення питань, дискусія, аналіз і пояснення завдань практичної частини.

Питання для обговорення:

1. Сутність, структура та посадові обов'язки учасників освітнього процесу.
2. Організація ефективної взаємодії в освітніх організаціях.

Функціональні обов'язки директора закладу загальної середньої освіти:

- забезпечує реалізацію державної освітньої політики; § представляє інтереси НЗ в державних і громадських органах;
- організовує навчально-виховний процес, контролює його, відповідає за якість;
- створює необхідні умови для організації позакласної та позашкільної роботи;
- створює умови для творчого зростання педагогів; § здійснює підбір кадрів;
- організовує ефективну реалізацію виділених бюджетних коштів;
- несе відповідальність перед вищими органами, перед учнями, батьками, педагогічними працівниками на конференції, перед засновником.

Функціональні обов'язки заступника директора з навчально-виховної роботи:

- організація педагогічного процесу;
- виконання освітніх програм і Державного стандарту освіти;
- здійснення контролю за якістю знань учнів і їх поведінкою; § регулювання навчального навантаження учителів і учнів;
- складання розкладу занять;
- керування методичною роботою;
- впровадження педагогічних інновацій;
- стимулювання діяльності учителів у плані підвищення педагогічної культури.

Функціональні обов'язки заступника директора з виховної роботи:

- відповідає за організацію і якість позакласних і позашкільних заходів;
- планує, організовує і контролює проведення позакласних виховних справ у школи і за місцем проживання;
- організовує і координує роботу класних керівників;
- складає план позакласної роботи школи;
- організовує і координує роботу шкільних гуртків, студій, клубів, секцій;
- разом із соціологом школи (або за його відсутності) веде соціальну роботу;
- координує, допомагає діяльності учнівському самоврядування; §

організовує літнє оздоровлення учнів;

– налагоджує зв'язки з позашкільними закладами та іншими дитячими об'єднаннями;

– співпрацює з батьківськими комітетами класів та школи.

Практичне заняття 6.

Тема: Комунікативна культура менеджера в закладі освіти. Зміст та основні види конфліктів, їх запобігання в освітніх організаціях (2 год.)

Форми роботи: *Обговорення питань, дискусія*

Питання для обговорення:

1. Ділове спілкування у професійній педагогічній сфері.
2. Стилi комунікативної взаємодії менеджера освіти. Функції і параметри спілкування.
3. Поняття про конфлікти в педагогічному середовищі. Типи, причини, способи поведінки в конфліктній ситуації.
4. Вирішення конфліктної ситуації: прямий шлях ліквідації наслідків конфлікту, непрямий шлях ліквідації наслідків конфлікту.
5. Особливості налагодження комунікативної взаємодії з колегами, здобувачами освіти, батьками. Можливості уникнення конфлікту.

Завдання для практичної роботи:

Складіть алгоритм вирішення конфлікту. Запропонуйте напрямки вирішення наступних конфліктних ситуацій адміністрацією навчального закладу:

1. Версія учителя: «На уроці не галасує, не розмовляє, але при цьому абсолютно не в темі. Або не чує, або не розуміє». Такому учневі необхідно довго розтлумачувати нову тему, що неможливо, якщо у класі до тридцяти дітей. Ситуація дратує і вчитель мимоволі починає прискіпливо ставитися до дитини.

Версія учня: «Вчитель незрозуміло пояснює матеріал».

2. Версія учителя: «Заважає вести урок. Постійно перебиває вчителя і відволікає однолітків. Сперечається». Слід зазначити, що у деяких суперечливих ситуаціях дитина дійсно виявляється правою (є завдання, які можна розв'язати декількома способами), але пояснювати усьому класу різні варіанти розв'язання

у вчителя фізично бракує часу.

Версія учня: «Я все це знаю. Мені нудно».

3. Версія учителя: «Живе у хмарах, постійно відволікається. Усе потрібно повторювати по кілька разів». Учителеві не подобається, що батьки ретельно роблять з дитиною уроки й не дають їй самостійно вчитися. Як наслідок за домашню роботу у неї 12 балів, а самостійну роботу у класі – 3 бали.

Версія учня: «Учитель надто швидко усе розповідає».

4. Наведіть свою конкретну ситуацію.

Практичне заняття 7.

Тема: Інноваційний менеджмент в освітній установі (2 год.)

Форми роботи: *Обговорення питань, дискусія, вправи, тести*

Питання для обговорення:

1. Інновації в освіті.
2. Участь освітньої установи в інноваційних процесах.
3. Особливості освітньої установи, що працює в інноваційному режимі.
4. Посилення додаткових функцій менеджменту в умовах управління інноваціями.
5. Методи інноваційного менеджменту в освітній установі.
6. Проектування інноваційного розвитку освітньої установи.

Завдання для практичної роботи:

Розробіть програму інноваційного розвитку для закладу загальної середньої освіти.

Практичне заняття 8.

Тема: Моніторинг як важлива складова забезпечення якості освіти (2 год.)

Форми роботи: *Обговорення питань, дискусія, вправи, тести*

Питання для обговорення:

1. Становлення та розвиток моніторингу якості освіти
2. Технології моніторингу якості освіти.
3. Педагогічний моніторинг як інструмент керування освітнім процесом.
4. Тест як основна форма моніторингу знань. Теоретичні аспекти.
5. Етапи та алгоритм проведення моніторингового дослідження.
6. Методи моніторингових досліджень. Програма моніторингу. Вимоги до її складання.
7. Сутність внутрішнього шкільного моніторингу та його види.
8. Етапи моніторингової діяльності менеджера/керівника.
9. Місце та роль атестації педагогічних працівників у системі внутрішнього шкільного моніторингу.

Завдання для практичної роботи:

1. Як відомо, найпоширенішими методами внутрішнього шкільного контролю є: спостереження та аналіз уроків і виховних занять; аналіз шкільної документації; аналіз робіт учнів; бесіди з учителями, учнями та батьками учнів; проведення директорських контрольних робіт та опитувань учнів із програмового матеріалу; діагностичні зрізи знань учнів; анкетування тестування; хронометраж. Оберіть один із методів внутрішнього шкільного контролю, розкрийте його сутність та технологію застосування.

2. Щоб раціонально організувати моніторинг у навчальному закладі необхідно дотримуватись наступних етапів:

Перший етап.

1. Визначення об'єкта моніторингу й напрямків, за якими збирається інформація (наприклад, об'єкт – клас і паралель, напрям – якість знань, організація навчального процесу).

2. Вибір критеріїв, за якими визначатиметься стан об'єкта на початковому, проміжному, підсумковому етапах (наприклад, кожна відповідь оцінюється і переводиться у відсоткове співвідношення; потім за результатами складається діаграма для порівняння; в кінці робиться висновок щодо мети моніторингу).

3. Третій крок – підбір інструментарію (засобів і способів отримання інформації про властивості об'єкта).

Другий етап – практичний.

Відбувається збір інформації (спостереження, аналіз документів, відвідування уроків, рейтинги, контроль, анкетування, тестування, інтерв'ю, самооцінка).

Третій етап – аналітичний.

Обробка й систематизація інформації, яку доцільно накопичувати у вигляді таблиць, діаграм, графіків, різноманітних вимірювальних шкал. Оберіть напрямки проведення внутрішньо шкільного моніторингу (наприклад, контроль за станом відвідування учнями навчальних занять) з позицій адміністратора школи (директора або заступника директора з виховної роботи) та зробіть циклограму здійснення моніторингу за цими напрямками.

Ознайомитись і проаналізувати результати та рекомендації «Моніторинг НУШ» https://mon.gov.ua/storage/app/media/nova-ukrainska-shkola/2021/Monitorynh/Monitorynh_vprovadzhennya_reformy_NUSH_rezultaty_ta_rekomendatsiyi_26_02.pdf

Практичне заняття 9.

Тема: Моніторингові дослідження у системі освіти (2 год.)

Форми роботи: Обговорення питань, дискусія

Питання для обговорення:

1. Національні системи моніторингу якості освіти.
2. Регіональні програми моніторингу якості освіти.
3. Міжнародні моніторингові дослідження.
4. Розповсюдження моніторингової інформації.

ГЛОСАРІЙ БАЗОВИХ ПОНЯТЬ З МОНІТОРИНГУ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Авторський моніторинг (автомоніторинг) – це внутрішнє, індивідуальне самодослідження педагогом чи студентом особистісних та професійних якостей з метою самокорекції, саморозвитку слабких і сильних сторін власної особистості.

Аналіз (гр. analysis – розкладання, розчленування) – метод, за допомогою якого здійснюється розчленування предмета думки на складові елементи.

Анкетування (від франц. enquete, букв. – розслідування) – один із засобів письмового (іноді й усного) опитування значної кількості студентів за певною схемою-анкетою або опитувальним листом. Мета анкетування – зібрати масовий матеріал, який після статистичної обробки використовують для розв’язання певних педагогічних, психологічних та інших завдань.

Атестація (лат. Attestation – свідоцтво, підтвердження) – будь-який завершений, оформлений, зафіксований результат оцінки людини: визначення класифікації, рівня працівника: відгук про його здібності ділові та інші якості. Явною функцією атестації є встановлення факту придатності тієї чи іншої особи до певної соціальної ролі. Тому кінцевою метою атестації є рішення, яке змінює або зберігає соціальне положення атестованого відповідно до його готовності до використання даної або подібної соціальної ролі.

Валідність (гр. validos – дійсний, придатний, справжній) – критерій якості педагогічного моніторингу, технологій відстеження результативності діяльності освітньої системи; чим більш валідні ці технології, тим надійніше вивчається та вимірюється дана якість; критерій якості тесту, який визначає його придатність для вимірювання того, що він повинен виміряти згідно з задумом.

Вибірка – група осіб, на яких проводиться дослідження.

Вимірювання – процедура виставлення чисел (зазвичай вони називаються балами) за певні характеристики особи у такий спосіб, щоб числа відображали ступінь, до якого особа володіє цими характеристиками.

Кваліметрія (лат. gualis – який за якістю; гр. nutreo - вимірюю) – галузь науки про інтегральну типологію, оцінку та системну діагностику професійної діяльності інтелекту та рефлексії особистості.

Кореляційний аналіз – метод математико-статистичного аналізу, пов'язаний з обчисленням та визначенням коефіцієнтів кореляції між змінними.

Критерій – показник якості об'єкта, який характеризує одну з його властивостей; ознака, на основі якої відбувається оцінювання, визначення або класифікація чого небудь, мірило суджень, оцінки, засіб перевірки істинності або помилковості твердження.

Лонгітюдний моніторинг – систематичне вивчення одних і тих самих респондентів, об'єктів дослідження протягом довгого часу. Мета освітнього моніторингу – спрямування розвитку освітньої системи на бажаний результат.

Метод експертних оцінок (гр. method – шлях дослідження або пізнання; лат. expertus – досвідчений) – метод прогнозування, заснований на досягненні згоди групою експертів.

Моделювання – дослідження яких-небудь явищ і процесів через побудову і вивчення їхніх моделей.

Моніторинг – стандартизоване спостереження за певним об'єктом або процесом, оцінка та прогнозування його подальшого стану.

Педагогічний моніторинг – система збору, обробки, збереження і розповсюдження інформації про освітню систему.

Ранжування – метод дослідження, який полягає у розташуванні респондентом або експертом перерахованих критеріїв за ранговими місцями (від першого, вищого рангу до n -ного за числом перерахованих критеріїв).

Репрезентативний (фр. Representative – типовий, показний) – статистично показаний. Респондент – учасник соціологічного, педагогічного, психологічного дослідження.

Самооцінка – метод, який використовується в педагогічному моніторингу для оцінки особистістю самої себе, а також визначення її якості та місця серед інших людей.

Синтез (гр. з'єднання, складання) – метод вивчення предмета в цілісності, єдності і взаємозв'язку його частин. У процесі пізнання пов'язаний з аналізом.

Суб'єкти моніторингу – це особи, група осіб, організацій тощо, яким належить активна роль у процесі моніторингових досліджень якості освіти. В

Україні суб'єктами моніторингу якості освіти є: Незалежна зовнішня агенція якості освіти, Міжвідомча робоча група з питань запровадження зовнішнього незалежного оцінювання та моніторингу якості освіти; Український центр оцінювання якості освіти та його регіональні підрозділи, відділи, лабораторії моніторингу на районному, міському рівнях, внутрішні агенції з оцінювання якості в університеті.

Тест – сукупність взаємопов'язаних контрольних завдань, які дозволяють надійно та валідно виміряти та оцінити знання, уміння та будь-які інші характеристики особистості.

Якість освітньої діяльності – це сукупність характеристик системи освіти та її складових, яка визначає її здатність задовольняти встановлені і передбачені потреби окремої особи та суспільства; ступінь задоволення учасників освітнього процесу наданими університетом освітніми послугами або ступінь досягнення поставлених освітніх цілей і завдань.

Алгоритм організації та проведення моніторингових досліджень

1. Формування мети і цілей моніторингу (що дослідження може виявити для покращення освітньої діяльності). Даний етап передбачає визначення критеріїв, показників якості вимірювання.

2. Добір інструментарію для проведення моніторингу (вибір анкет, тестів, таблиць, карт спостережень та ін.).

3. Організація дослідження (складання плану, графіка проведення, визначення відповідальних осіб, способи використання інструментарію).

4. Збирання даних, тобто проведення спостережень за обраними методиками.

5. Оброблення та аналіз даних (може проводитися за допомогою математичної статистики, кореляційного або факторного аналізу, що також передбачає описове пояснення).

6. Вироблення рекомендацій на основі інтерпретації даних дослідження.

7. Корекція – внесення певних змін у діяльність навчального закладу на основі запропонованих рекомендацій.

8. Інформативність (висвітлення результатів моніторингу на семінарах,

педагогічних радах, урахування їх у подальшій діяльності).

Алгоритм планування на основі визначення проблем

1. Аналіз ситуації.
2. Виявлення проблем за результатами аналізу.
3. Планування напрямів дослідження відповідно до виявлених проблем.
4. Розробка системи показників відповідно до напрямів дослідження.
5. Здійснення моніторингових досліджень.
6. Узагальнення результатів досліджень, їх інтерпретація та аналіз.
7. Формулювання висновків за результатами досліджень (визначення нових проблем).
8. Розробка заходів та відстеження їх ефективності.

Алгоритм планування на основі розробки системи показників якості освіти

1. Визначення показників якості освіти (умов, процесів, результатів).
2. Здійснення моніторингових досліджень за визначеними показниками.
3. Узагальнення результатів досліджень, їх інтерпретація та аналіз.
4. Формулювання висновків за результатами досліджень (визначення нових проблем).
5. Розробка заходів та відстеження їх ефективності.

ДОВІДКОВІ МАТЕРІАЛИ

МЕТОДИ ЗБОРУ ДАНИХ

Оцінювання рівня професійної підготовленості та прогнозування динаміки особистого професійного розвитку кожного з освітян можливе на базі аналітичних даних, здобутих за допомогою діагностування. Всебічний аналіз будь-якого явища, як правило, передбачає використання і якісних, і кількісних методів. Для дослідження спочатку варто за допомогою якісного аналізу визначити його структуру, основні складові, головні характеристики та зв'язки між ними, а потім за допомогою кількісного аналізу описати кожен з цих характеристик у числовому вимірі.

Дані, які необхідні для оцінювання, збираються за допомогою різних методів. Це перш за все аналіз існуючих документів, опитування та спостереження.

Основні методи збору даних		
Аналіз документів	Опитування	Спостереження
Збір та аналіз наявної інформації, вторинних даних, які дають змогу уточнити уявлення про досліджуване явище, визначити, якої інформації про нього не вистачає	Метод збору інформації про суб'єктивний світ людей, їх думки, цінності, настрої, мотиви діяльності шляхом отримання відповідей на запитання	Систематичне фіксування дослідником соціальних та культурних явищ на підставі безпосереднього сприйняття

АНАЛІЗ ДОКУМЕНТІВ

Аналіз документів може включати в себе аналіз звітів за результатами досліджень, проведених раніше (тобто вторинний наліз даних), аналіз статистичних даних, аналіз інших документів (публікацій в пресі, відео- та аудіозаписів).

Класифікація видів аналізу документів	
Якісний аналіз	Якісно-кількісний аналіз (Контент-аналіз)
Поглиблене, логічне та стилістичне вивчення документа. Орієнтований на відтворення індивідуальної історії автора. Застосовується для аналізу унікальних особистих документів. Може використовуватися під час підготовки до участі в професійних конкурсах	Суть даного методу у відтворенні соціальної реальності за деякими показниками, які можна виявити в тексті. Підраховує частоту появи в тексті смислових одиниць (ідей, цінностей, символів). Застосовується для аналізу великих масивів документів

ОПИТУВАННЯ

Опитування – найпопулярніший метод збору інформації, тому що дає змогу отримати достовірну інформацію практично про всі проблеми і явища, що досліджуються. В основі методу опитування – сукупність питань, що пропонуються респонденту, відповіді на які створюють необхідну інформацію. Найчастіше використовуються такі форми, як анкетування та інтерв'ю.

Анкетування – метод збору інформації, при якому кожному респонденту пропонується письмово відповісти на питання, які представлені у вигляді опитувального аркуша-анкети.

При груповому анкетуванні – анкети одночасно роздаються групі респондентів, залучених до опитування. При цьому дослідник зазвичай контролює якість анкет при їх збиранні.

При індивідуальному анкетуванні – респондент заповнює анкету самостійно, а потім повертає її досліднику. Заповнення анкети може відбуватися як наодинці, так і в присутності дослідника.

Вимоги до анкет:

- Валідність – ступінь відповідності запитання анкети показнику, що відстежується.

- Лаконічність – кожне запитання має бути якомога коротшим, але при цьому не втрачати своєї змістовності.

Для цього запитання повинні:

- Бути конкретними (замість запитання “Чи регулярно Ви робите фізичні вправи?” варто сформулювати запитання таким чином – “Скільки разів на тиждень Ви робите фізичні вправи?”).

- Не бути “здвоєними” (неправильно - “Чи використовуєте Ви на уроках відеофільми та наочні матеріали”).

- Бути узгодженими зі шкалою (наприклад з усіма варіантами) за логічним підґрунтям, числом, відмінком, ключовим словом (синтаксично).
- Включати в себе лише зрозумілі респондентам поняття та терміни.

- Уникати спеціалізованої термінології та слів іншомовного походження.

- Не мати подвійного значення.

Класифікація запитань:

- Основні - отримання головної інформації.

- Контактні – підготовка респондента до роботи з анкетною. Вони мають зацікавити його, ввести у тематику. Застосовуються, в основному, у великих анкетах.

- Перехідні – для переходу від одного тематичного блоку до іншого.

- Питання–фільтри – для визначення компетентності респондента

- Контрольні – перевірка достовірності отриманих даних. Слугують для відбракування анкет з невідвертими відповідями.

- Закриті – пропонуються визначені варіанти відповідей

- Напіввідкриті – неможливо дати усі варіанти відповідей, пропонується «свій варіант» або «інша відповідь».

- Відкриті – не мають варіантів відповіді, респондент повинен сам написати відповідь у відведеному місці.

Інтерв'ю – це метод збору інформації шляхом індивідуальної бесіди. При цьому інтерв'юер запитує, слухає відповідь респондента та фіксує отриману інформацію за згодою респондента. За допомогою інтерв'ю можна глибше, ніж при анкетуванні, дослідити ситуацію, прояснити причини та мотивацію поведінки людей.

Структуроване інтерв'ю передбачає детальну розробку всієї процедури, включаючи загальний план бесіди, послідовність та конструкцію питань, варіанти можливих відповідей.

У неструктурованому інтерв'ю запитання інтерв'юерів та відповіді респондентів не обмежені детальним планом. Це довготривала бесіда без строгої деталізації питань, але за загальною програмою.

Під час групових інтерв'ю дослідник одночасно ставить питання кільком респондентам, але кожен із них відповідає на них окремо, спільне обговорення при цьому не використовується. Групове стандартизоване (цілеспрямоване) інтерв'ю, яке відбувається у формі групової дискусії та націлене на отримання інформації про відношення учасників до тієї чи іншої проблеми, називається фокус-групою.

СПОСТЕРЕЖЕННЯ

Спостереження відбувається завдяки систематичному стеженню дослідника за процесами та подіями, фіксації та аналізу отриманої інформації. Основною перевагою спостереження над іншими методами є те, що воно відбувається одночасно із розвитком процесів, які досліджуються (наприклад, проведення уроку).

Включене спостереження вимагає від дослідника залучитись до досліджуваної групи, брати участь у її діяльності і фіксувати при цьому процеси, які відбуваються всередині групи. У процесі стимулюючого спостереження дослідник створює певну експериментальну обстановку для того, щоб краще виявити стан об'єкту, який важко виявляється у звичайній ситуації.

Неструктуроване спостереження не передбачає розробки детального плану дій дослідника, спостерігається лише явище в цілому, його найзагальніші характеристики.

Для *структурованого спостереження*, як правило, розробляється спеціальна інструкція та встановлюється такий спосіб накопичення даних, який дає змогу представити їх у кількісному вигляді.

ОБ'ЄКТИ МОНІТОРИНГУ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Умови діяльності навчального закладу	Шкільні процеси	Результати діяльності
Матеріально-технічне забезпечення	Якість навчально-виховного процесу	Рівень навчальних досягнень учнів за результатами семестрового, річного оцінювання
Навчально-методичне забезпечення	Якість викладання навчальних дисциплін	Результати участі учнів в олімпіадах із навчальних дисциплін
Контингент учнів	Діяльність ШМО	Результати участі учнів у МАН
Мережа	Діяльність учителя	Результати участі учнів у конкурсах, турнірах
Якість кадрового складу педпрацівників	Діяльність учнів	Результати ДПА
Фахова майстерність педагогічних	Стан виховної роботи	Результати ЗНО

працівників		
	Стан здоров'я вчителів та учнів	Результативність участі педагогічних працівників у фахових конкурсах
		Рівень задоволення освітніх потреб

Умови діяльності ЗНЗ	Науково-методична робота	Педагогічна діяльність	Діяльність учнів	Результативність навчально-виховного процесу
Якість кадрового складу педпрацівників	Готовність учителів до впровадження інновацій	Якість проведення уроків	Діяльність учнів на уроці	Рівень навчальних досягнень учнів за результатами семестрового, річного оцінювання
Мережа	Участь педпрацівників у методичних заходах	Викладання навчальних дисциплін	Позашкільна діяльність	Результати участі учнів в олімпіадах із навчальних дисциплін
Контингент учнів	Участь педпрацівників у професійних конкурсах	Готовність учителів до уроків	Мотивація до навчання	Результати участі учнів у МАН
Матеріально-технічне забезпечення	Самоосвітня діяльність педагогів	Використання ІКТ на уроках		Результати участі учнів у конкурсах, турнірах
Навчально-методичне забезпечення	Фахова майстерність педагогів			Результати ДПА
	ІКТ-компетентність педагогів			Результати ЗНО

ІНДИВІДУАЛЬНЕ НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНИЦЬКЕ ЗАВДАННЯ

Передбачає підготовку та оформлення кейсів з навчальної дисципліни «Технології освітнього менеджменту та моніторинг якості освіти».

Орієнтовна тематика кейсів:

1. Портфоліо вчителя.
2. Професіограма педагога.
3. Передовий педагогічний досвід учителя.
4. Резюме.
5. Посадова інструкція.
6. Функціональні обов'язки директора ЗЗСО, заступника директора, класного керівника, керівника гуртка.
7. Персональний сайт педагога.
8. Swot- аналіз освітнього закладу.
9. Стилi управління.
10. Імідж освітнього закладу

Вказівки до виконання індивідуального навчально-дослідного завдання

Наприклад.

1. ПОРТФОЛІО ВЧИТЕЛЯ.

Яким має бути портфоліо педагога та як його створити?

Портфоліо – (від італ. Portafoglio — «портфель») — збірка виконаних робіт та напрацювань певної особи (компанії).

Для чого створюють портфоліо?

Вчителю його професійне портфоліо потрібне для того, аби:

- проаналізувати і узагальнити свою роботу;
- відобразити динаміку свого професійного росту;
- представити досвід своєї роботи найбільш повно і ефективно.

Які є види портфоліо?

- **електронні** – створюються на комп'ютері офлайн (папка з файлами, диск) або в онлайні (власний сайт, блог);
- **паперові** – у вигляді звичайної папки.

За наповненням портфоліо буває:

- **портфоліо досягнень** – зібрання усіх ваших сертифікатів, нагород, дипломів, подяк та інших документів, що підтверджують успіхи та досягнення;
- **тематичне портфоліо** – структуроване портфоліо, матеріали в якому згруповані за розділами (наприклад, навчальна діяльність, позаурочна діяльність, самоосвіта);
- **портфоліо-звіт** – являє собою звіт про завершену роботу. Таке портфоліо може складатися по завершенню роботи пришкільного табору, предметного тижня тощо;
- **комплексне портфоліо** являє собою поєднання усіх видів портфоліо.

Що додати в портфоліо?

1. Загальні відомості про педагога.

Це може бути інформація про освіту, професійну діяльність, вчене звання та ступінь, підвищення кваліфікації, нагороди тощо. *Важливо!* Не публікуйте в онлайн-портфоліо (на сайті, блозі) особистий номер телефону, дату народження, інформацію про дітей та іншу інформацію, яка не стосується вашої професійної діяльності, адже цю інформацію можуть використати в своїх цілях зловмисники!

2. Результати педагогічної діяльності, що відображають динаміку росту результатів діяльності за останні 3 – 5 років.

Зазвичай цей розділ включає самоаналіз педагогічної діяльності, результати контрольних зрізів з предмету, динаміку навченості учнів з предмету за 3 – 5 років, результати складання ЗНО (ДПА), наявність переможців інтелектуальних змагань за 3 – 5 років, наявність переможців олімпіад різних рівнів за 3 – 5 років, наявність медалістів за 3 – 5 років, наявність учнів, які вступили у вищі навчальні заклади з предмету. Інформація в цьому розділі представляється у вигляді графіків, таблиць, інфографіки тощо.

3. Науково-методична діяльність – матеріали, що свідчать про педагога, як про професіонала своєї справи.

Наповнення цього розділу може бути дуже різним: інформація про використання вчителем сучасних освітніх технологій та обґрунтування їх вибору; засоби педагогічної діагностики; використання інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі; роботу в методичних об'єднаннях; участь у конкурсах та інших заходах; організацію та проведення семінарів, круглих столів, майстер-класів; проведення наукових досліджень та розробку авторських програм.

4. Позаурочна діяльність

Це може бути інформація про проведені позакласні заходи, програми гуртків та факультативів, інформація про творчі роботи учнів, а також вечори, КВК, конкурси та інше.

5. Класне керівництво

Якщо ви є класним керівником, то до портфолію варто додати аналіз успішності учнів; інформацію про участь учнів класу в шкільних заходах, соціальних проектах, творчих колективах; інформацію про наявність правопорушень в учнів школи чи їх відсутність, а також відомості про роботу з батьками.

6. Навчально-матеріальна база

Сьогодні не всі педагоги формують цей розділ, проте більшість фахівців рекомендують його наповнювати інформацією про обладнання, яке є в кабінеті, навчальне відео, педагогічні програмні засоби, методичні посібники, дидактичні матеріали, таблиці, карти, портрети тощо.

Як створити електронне портфолію?

Оптимальний варіант – це створити сайт (блог) та поступово наповнювати його усією необхідною інформацією. Так ви не лише створите портфолію, наприклад, для успішної атестації, але й зможете презентувати себе з найкращого боку, заявите про себе як про високопрофесійного фахівця, організуєте онлайнове спілкування з батьками ваших учнів, колегами, однодумцями, створите майданчик для впровадження елементів дистанційного навчання тощо.

2. ПРОФЕСІОГРАМА ПЕДАГОГА.

Якості особистості

Суспільної спрямованості:

- науковий світогляд, потреби передової людини;
- громадянська зрілість і активність, обізнаність із подіями світового і місцевого життя;
- загальнолюдські моральні риси та якості;
- прагнення до висот своєї професії;
- загальна ерудиція, начитаність.

Професійно-педагогічної спрямованості:

- компетентність;
- захопленість професією;
- висока професійна працездатність;
- любов до дітей, гуманне ставлення до них;
- уміння вести психолого-педагогічні спостереження, вивчати учнів та дитячі колективи;
- вимогливість до себе й до учнів, наполегливість, цілеспрямованість;
- справедливість;
- тактовність;
- витримка, терплячість, самовладання;
- педагогічний такт, чуйність, щирість;
- самокритичність, скромність, самооцінка;
- винахідливість, твердість і послідовність у словах і діях;
- педагогічна уява, оптимізм;
- комунікативність, виразна мова;
- зібраність, акуратність і зовнішня охайність.

Вимоги до психолого-педагогічної підготовки

Знання

- основ методології;

- психолого-педагогічні;
- анатомо-фізіолого-гігієнічні;
- теорії і методики виховання;
- змісту навчального предмета й методики його викладання;
- індивідуально-психологічних особливостей особи на різних вікових етапах;
- методики індивідуальної роботи та роботи з дитячими і молодіжними колективами;
- змісту і методів роботи з батьками та громадськістю;
- політики, історії, краєзнавства, літератури та мистецтва, моралі, етики, естетики, релігії, права, техніки і культури.

Уміння і навички

Конструктивні:

- планувати навчальну й виховну роботу;
- відбирати, аналізувати й синтезувати навчальний програмовий матеріал, здійснювати дидактичну переробку складного матеріалу;
- творчо й обґрунтовано будувати організаційно-педагогічну і логіко-педагогічну структуру уроку;
- планувати систему перспективних ліній у розвитку окремої особистості та колективу;
- здійснювати індивідуальну програму навчання та виховання учня.

Організаторські:

- виявляти й організовувати актив класу, керувати ним у різних умовах;
- організовувати різні види колективної та індивідуальної діяльності учнів, розвивати їхню активність;
- здійснювати контроль і допомогу в розумовому розвитку учнів;
- здійснювати контроль і допомогу у виконанні доручень учнями;
- здійснювати педагогічне керівництво учнівськими організаціями;
- організовувати роботу з батьками та громадськістю.

Комунікативні:

- встановлювати педагогічно доцільні відносини з учнями, батьками, учителями;
- регулювати внутрішньо-колективні та міжколективні відносини;
- знаходити потрібні форми спілкування з учнями й батьками;
- передбачати результат педагогічної дії на відносини з учнями.

Дослідницькі:

- вивчати індивідуальні особливості учнів та колективу;
- критично оцінювати свій досвід, результати своєї діяльності;
- усвідомлено вдосконалювати педагогічну майстерність, самоосвіту та самовиховання;
- використовувати в роботі психолого-педагогічні дослідження, передовий педагогічний досвід;
- прогнозувати використовувані засоби і методи роботи.

Прикладні:

- творчі: малювати, співати, танцювати, грати на музичному інструменті, виразно читати;
- спортивно-туристські;
- володіти технічними засобами навчання.

3. РЕЗЮМЕ ПЕДАГОГА.

Що вказати в резюме Отже, спочатку потрібно окреслити каркас резюме, а потім – заповнити його інформацією. Ваше резюме повинне містити наступні розділи.

1. Контактна інформація: напишіть своє повне ім'я, адресу проживання, e-mail і контактний номер телефону. Будь-яка інша інформація, така як вік, сімейний стан, національність і т.д, вказується за бажанням.

2. Профіль резюме: вгорі резюме має бути коротке представлення себе – кілька слів про те, хто Ви, а також про Ваші якості, що відповідають бажаній посаді. Це має бути Ваш супровідний лист, скорочений до двох-трьох речень.

3. Освіта: надайте повний, детальний звіт про Вашу освіту. Виділіть відповідні курси підвищення кваліфікації, конференції та семінари, які Ви відвідали. Крім необхідного мінімуму – педагогічної освіти, відвідування професійних заходів і додаткове навчання показує Ваш ентузіазм і відданість своїй справі.

4. Досвід роботи: опишіть свій досвід роботи і покажіть його відповідність бажаній посаді. Замість того, щоб просто перераховувати обов'язки, які до того ж можуть повторюватися, зосередьтеся на важливих досягненнях. Детально опишіть Вашу методику викладання і підхід до вирішення проблем.

5. Навички: співставте свою кваліфікацію з вакансією. Для цього додайте в резюме передавані навички та якості. На підтвердження приведіть відповідні приклади. Для того, щоб Ваше резюме сяяло, зосередьтеся на своїх сильних сторонах.

6. Особисті інтереси: за бажанням можна додати свої хобі та інтереси. Краще вибрати ті, які мають відношення до Вашої професії. Такі види діяльності, як репетиторство, наставництво, тренерство і громадські послуги, можуть істотно підвищити Ваш рейтинг в очах роботодавця. Також підійде діяльність, пов'язана зі спортом, особливо якщо у Вас є досягнення (наприклад, грамоти, нагороди).

7. Рекомендації: цілком імовірно, що Ваш новий роботодавець захоче поговорити з Вашими співробітниками, бажано з тими, хто бачив, як Ви викладаєте. Це може бути директор Вашої колишньої школи або вчитель-наставник, якщо Ви нещодавно закінчили навчання. Якщо у Вас є рекомендації, не зазначаєте його контакти одразу – краще напишіть «Рекомендації надаються за запитом» у самому кінці резюме. Якщо запит надійде, Ви зможете попередити і підготувати свого рекомендача до дзвінка від потенційного роботодавця.

Яка структура найкраще підходить для резюме вчителя?

Перш ніж почати писати, визначтеся зі структурою свого резюме. Інформація повинна бути упорядкованою – так вона буде легко сприйматися. Існують два основних види резюме: функціональне (засноване на професійних навичках і

досягненнях) і хронологічне (засноване на професійній біографії; факти перераховуються у зворотному хронологічному порядку). Обидва види мають свої переваги. Який з них краще вибрати Вам? Відповідь проста: вибирайте той, який більше подобається. Але є один нюанс: якщо Ви нещодавно закінчили навчання і у Вас мінімальний досвід роботи, краще вибрати функціональне резюме. Хронологічне резюме підійде тим кандидатам, які вже можуть похвалитися значним послужним списком.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Методичне забезпечення

1. Ройко Л. Л. Технології освітнього менеджменту та моніторинг якості освіти : методичні рекомендації до курсу. Луцьк : ПП Іванюк В.П., 2022. 65 с (рекомендовано науково-методичною радою ВНУ імені Лесі Українки, витяг з протоколу № 10 від 21 червня 2022 року)

2. Ройко Л.Л. Роль освітнього менеджменту у професійній підготовці магістрів. *Математика. Інформаційні технології. Освіта*: тези доп. XI міжнар. наук.-практ. конф. (м. Луцьк, 3-5 червн. 2022 р.). Луцьк, 2022. С. 156-158.

3. Ройко Л.Л., Микитюк І.О. Роль освітнього менеджменту у професійній підготовці вчителя інформатики. *Математика. Інформаційні технології. Освіта* : зб. статей XI Міжнар. наук.-практ. конф. Луцьк : Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022. № 9. С. 82-85

4. Ройко Л.Л. Формування управлінських компетентностей майбутнього керівника навчального закладу в курсі «Технології освітнього менеджменту та моніторинг якості освіти». *Місце України у світовому розвитку науки та техніки*: тези доп. ХСІV міжнар. інтернет-конф. (м. Хмельницький, 28 липн. 2022 р.). Хмельницький, 2022. С. 305-308

Нормативно-правові документи

1. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#n1235>

2. Закон України «Про вищу освіту». URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text3>.

3. Закон України «Про дошкільну освіту». URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/main/2628-14>.

4. Закон України «Про позашкільну освіту». URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/main/1841-14>. 7 8. Закон України «Про професійно-технічну освіту». URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/main/103/98-%D0%B2%D1%80>.

5. . Концепція «Нової української школи». [Електронний ресурс]: Режим доступу: <https://www.pedrada.com.ua/article/2372-ad-fontes-pro-kontseptsyu-novo-ukrainsko-shkoli>

6. Кабінет Міністрів України (вихід на Інтернет-сайти всіх міністерств і відомств). URL: <https://www.kmu.gov.ua/>

7. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021–2031 роки. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>.

8. Кремень В. Г., Ляшенко О. І., Локшина О. І. Загальна середня освіта України в контексті освіти країн Європи: тривалість і структура. Вісник НАПН України, 2020. Т. 2. № 2. URL: [86-Текст статті-175-3-10-20201018.pdf](86-Текст%20статті-175-3-10-20201018.pdf) (iitta.gov.ua).

Основна

1. Коберник О. М., Гагарін М.І. Менеджмент в освіті: Навчальний посібник. – 3 вид. Умань : ВПЦ «Візаві», 2017. 242 с. [Електронний ресурс]: – Режим доступу:

https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/7697/1/Menedzment_v_osviti.pdf

2. Коберник О.М. Менеджмент в освіті: Навчальний посібник – 3 вид. Умань: ВПЦ «Візаві», 2017. 242 с. [Електронний ресурс]: Режим доступу: https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/6789/7697/1/Menedzment_v_osviti.pdf

3. Лунячек В.Е. Педагогічний менеджмент: Навчальний посібник. 2-е вид., випр. Харків: Вид-во ХарПІ НАДУ «Магістр», 2015. 512 с.

4. Мармаза О.І. Менеджмент освітньої організації. Харків: ТОВ «Щедра садиба», 2017. 126 с. [Електронний ресурс]: Режим доступу:

[http://dspace.hnpu.edu.ua/bitstream/123456789/1763/1/Мармаза%20О.%20І.%20М
е неджмент%20освітньої%20організації%20.pdf](http://dspace.hnpu.edu.ua/bitstream/123456789/1763/1/Мармаза%20О.%20І.%20М%20е%20неджмент%20освітньої%20організації%20.pdf)

5. Мартинець Л.А. Управлінська діяльність керівника навчального закладу : Навчальний посібник. Вінниця, 2018. 196 с.

6. Менеджмент в освіті : підручник / за ред. проф. В. В. Крижка ; авт. кол. : Василь Крижка, Валерій Радул, Сергій Клепка, Григорій Луценко, Ольга Старокошко, Сергій Немченко, Юлія Кондратенко. Київ : Освіта України, 2020. 465 с. [Електронний ресурс]: Режим доступу: <https://dspace.bdpi.org/handle/123456789/3260>

7. Пурій Г.М., Хомик М.М. Особливості маркетингової діяльності навчальних закладів // Реалізація концепції сталого розвитку: взаємодія держави та бізнесу: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Дніпро, 20 жовтня 2018 р.). Дніпро: НО «Перспектива», 2018. 128 с. С. 64-66.

8. Тарасенко Н. Сучасний стан освітньої реформи в Україні як передумова для подальших трансформацій системи освіти. Шляхи розвитку української науки: суспільний дискурс. 2021. № 6. С. 9-18. [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://nbuviap.gov.ua/images/nauka/2021/06nauka.pdf>.

9. Якість вищої освіти: теорія і практика: навчально-методичний посібник / за наук. ред. А. Василюк, М. Дей; кол. авторів: А. Василюк, М. Дей, В. Базелюк (та ін.]; НАПН України, Університет менеджменту освіти. Київ; Ніжин: Видавець ПП Лисенко М. М., 2019. 176 с.

Додаткова

1. Демчук В.С. Основи освітнього менеджменту. Київ : Ленвіт, 2007. 263 с.
2. Григораш В. Управління навчальним закладом: Навчально-методичний посібник. Харків : Ранок, 2003. 160 с.

3. Гринькова М.В. Менеджмент в освіті. Полтава, 2003. 73 с.

4. Даниленко Л.І. Інноваційний освітній менеджмент: Навчальний посібник. Київ: Главник, 2006. 144 с.

5. Даниленко Л.І. Менеджмент інновацій в освіті. Київ : Шкільний світ, 2007. 120 с.

6. Крижко В.В. Теорія та практика менеджменту в освіті. Запоріжжя: Просвіта, 2003. 272 с.
7. Левченко Л.С. Стратегічний менеджмент навчального закладу: Навчально-методичний посібник. Суми : Видавництво СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2011. 140 с.
8. Маслов В.І. Наукові основи та функції процесу управління загальноосвітніми навчальними закладами: Навчальний посібник. Т. : Астон, 2007. 150 с.
9. Мороз І.В. Менеджмент і моніторинг освіти: навчально-методичний посібник. Київ : Освіта України, 2006. 144 с.
10. Освітній менеджмент: теорія і практика : зб. наук. праць / за заг. ред. І.В.Соколової, О.Б.Проценко. Маріуполь : МДУ, 2013. 216 с.
11. Хриков Є.М. Управління навчальним закладом: Навчальний посібник. Київ: Знання, 2006. 365 с.
12. Черниш А.П. Менеджмент освіти: Навчальний посібник Київ: Видавництво «Університет» КМПУ імені Б.Д. Грінченка, 2008. 324 с.